

Agrifood

Regelingen die de doelen van de kadernota Agrifood ondersteunen

In deze factsheet vindt u regelingen die boeren kunnen helpen bij de ontwikkeling van hun bedrijf richting de doelen van de Kadernota Agrifood, dus richting duurzame, natuurinclusieve en/of kringlooplandbouw. Het gaat om regelingen van met name Rijk en provincie, en geeft weer wat nu bij ons bekend is. Ook geven we aan welke regelingen nog in de maak zijn. Niet alle regelingen zijn op dit moment inzetbaar, ze staan dan bijvoorbeeld in een kalenderjaar kortstondig open. Er komen ook steeds weer nieuwe regelingen bij. We actualiseren dit overzicht met enige regelmaat.

1. Oriënteren op de toekomst

- **Onafhankelijke coach**

In de Foodvalley ([via Agroloket](#)), de Achterhoek ([via WATEA](#)) en [gemeente Voorst](#) kunnen boeren zich aanmelden voor een bezoek van een onafhankelijke coach. Deze verkent samen met de boer de kansen en mogelijkheden voor de toekomstige ontwikkeling van het bedrijf en kan helpen bij de vervolgstappen. Ook voor de tuinbouw is dit gestart, zie [Greenport Gelderland](#). Verder biedt ook [Stichting Zorg om Boer en Tuinder](#) hulp aan in de vorm van gesprekken.

- **Voucher voor advies**

Nog geheel 2023 is [een regeling](#) open waarmee landbouwondernemingen door middel van een voucher een adviseur kunnen inschakelen voor advies over natuurinclusieve kringlooplandbouw. De aanbieder van de adviesdienst kan bij de provincie € 1500 subsidie per advies aanvragen. Dit zolang er budget voorhanden is.

- **Subsidiemodule Agrarische Bedrijfsadvisering en Educatie (SABE)**

De [SABE-regeling](#) gaat landelijk regelmatig open. Hiermee kunnen boeren individueel bedrijfsadvies aanvragen voor omschakelen naar extensieve, natuurinclusieve, kringloop- of biologische landbouw. Momenteel staat het onderdeel 'Samen leren over duurzame landbouw' open (praktijknetwerken).

Ook is subsidie mogelijk voor advies, voor een bedrijfsplan of voor een opleiding als bedrijfscoach. Om te weten welke de volgende openstelling is en wanneer, kan men zich inschrijven voor de [nieuwsbrief RVO](#). Eind dit jaar opent een nieuwe, landelijke regeling voor begeleiding van agrariërs. We zullen u hierover informeren.

2. Innovatieve ideeën uitproberen

- **Agro-innovatiemakelaars**

In Gelderland worden Agro-innovatie-makelaars aangesteld. Ze zijn al actief in [Stedendriehoek](#), [Achterhoek](#) en [FoodValley](#) en komt eraan in Rivierenland. Zij helpen boeren met innovatieve ideeën of plannen verder.

- **Innovatieve concepten**

Deze regeling steunt samenwerkingsverbanden van boeren bij het ontwikkelen van innovaties. De subsidiebedragen lopen tussen de € 60.000 en € 160.000. Op dit moment is deze regeling nog niet open. [Bekijk hier meer informatie](#).

- **Innovatie Agrifood** (voor individuele boeren)
De regeling [Innovatie Agrifood](#) biedt subsidie voor individuele boeren, voor innovaties in de kringloop- of natuurinclusieve landbouw. Het kan gaan om investeringen in bedrijfsmiddelen, maar ook om marktonderzoek, productontwerp en -design, kennisoverdracht en voorlichting. De subsidie is, afhankelijk van de soort kosten, maximaal 40% of 60% van de kosten die voor subsidie in aanmerking komen, met een maximum van € 35.000. De regeling is geheel 2023 open.
- **Innovatie voor de tuinbouw**
Het '[Greenport Gelderland Innovatiefonds 2020-2024](#)' is een subsidieregeling voor duurzaamheid en innovatie. Ondernemers of samenwerkingsverbanden kunnen van deze subsidieregeling gebruik maken. Er zijn mogelijkheden voor haalbaarheids-, test-, ontwikkelings- en demonstratieprojecten.
- **Stikstofuitstoot verlagen**
Voor innovaties die helpen de stikstofuitstoot te verminderen is er een subsidieregeling via het provinciale programma Gelderse Maatregelen Stikstof. Het gaat om het [ontwikkelen van nieuwe technieken](#) voor samenwerkingsverbanden, resp. geld voor modernisering van stallen (voor individuele veehouders). Bij innovatie is er een drempelwaarde wat betreft de depositie op de natuur. Geopend tot 23 december 2023.
- **Samenwerken in experimenteren**
Het nieuwe GLB komt dit jaar met steun voor samenwerkingsverbanden waarin agrarische ondernemers met andere stakeholders kunnen experimenteren.
- **Experimenteerlocaties**
Wilt u met uw bedrijf experimenteren met innovaties (zoals emissiereductie, circulair veevoer) dan is het mogelijk om mee te doen met de experimenten in de Regiodeals, zoals in [FoodValley](#).
- **Subsidieregeling demonstratiebedrijven**
[Deze regeling](#) ondersteunt reeds omgeschakelde agrariërs om hun kennis en ervaring uit te wisselen met collega agrariërs en is onderdeel van de SABE-regeling.
- **Startups**
Verbonden aan de WUR zijn er de regelingen van StartLife; het gaat hierbij om het stimuleren van startups. Er is ook een kapitaalverstrekking-regeling. Zie [StartLife: Accelerating Sustainable Agrifoodtech Startups \(start-life.nl\)](#).
- **Brongerichte verduurzaming**
Voor het ontwikkelen van brongerichte technieken in stallen die de uitstoot verlagen is er de Sbv: [Subsidie onderzoeken en ontwikkelen innovaties stalsystemen \(rvo.nl\)](#). Budget: € 280 miljoen voor de periode 2023-2030. Aanvragen; boer samen met kennisinstelling.

3. Hulp bij de bekostiging van innovatieve technieken

- **Fysieke investeringen**
Subsidie (40%, € 20.000 tot maximaal € 150.000) is aan te vragen voor fysieke investeringen die zijn opgenomen in de [investeringslijst](#), zoals precisielandbouw en smart farming, digitalisering, water, droogte, verzilting, duurzame bedrijfsvoering zoals mestvergistingsinstallaties natuurinclusieve landbouw en kringlooplandbouw (machines, plant- en zaaigoed). Deze gaat naar verwachting tweede helft 2023 weer open.
- **Brongerichte verduurzaming**
Wilt u als veehouder brongerichte innovaties in stallen toepassen, daarvoor is de investeringsmodule van de [Sbv](#) (Subsidie voor innovatie en verduurzaming van stallen). Het wachten is op nieuwe tranches; die voor pluimveehouders is gesloten.
- **Innovatie-krediet**
Het RVO verstrekt innovatie-krediet, zie de [Voorwaarden Innovatiekrediet | RVO.nl | Rijksdienst](#).
- **Borgstelling**
Het RVO beheert het landelijke [Borgstellingskrediet voor de Landbouw](#). Deze bestaat uit vijf onderdelen: voor de landbouw, voor gecertificeerde kassen en stallen, voor landbouwinnovaties en nieuwe producten of productieprocessen, vermogensversterkend krediet (VVK) voor starters en overnemers in de land- en tuinbouw en de Borgstelling Plus werkkapitaal, bij omschakeling naar duurzame landbouw.
- **Fiscale voordelen**
Met de fiscale regelingen Milieu Investeringsaftrek en de Willekeurige afschrijving milieuinvesteringen ([MIA/VAMIL](#)) kun je investeringen aftrekken bij de belastingaangifte. De [EIA](#) (Energie-investeringsaftrek) is een fiscale faciliteit die energiebesparing bij bedrijven beoogt te realiseren. De budgetten zijn in 2023 aanzienlijk verruimd: MIA € 192 miljoen, Vamil € 25 miljoen, EIA € 249 miljoen.
- **Groenprojecten**
Via de [regeling Groenprojecten](#) kunnen kredietverstrekkers een Groenverklaring aanvragen en daarmee uw investering gunstig financieren. Er zijn groenverklaringen voor biologische landbouw, Groen Label Kassen, melkveestallen volgens Maatlat Duurzame Veehouderij, en voor biogasinstallaties.
- **SDE++**
In 2023 zijn de basisbedragen voor monomestvergisting in de SDE++ subsidie gestegen. De SDE++ regeling gaat op 6 juni een maand lang open. Voor de land- en tuinbouw zijn interessant vergisting van biomassa zoals mestvergisters, CO₂-afvang en -gebruik in glastuinbouw. Zie de website van de [RVO](#).

4. Omschakelen naar duurzame landbouw

- **Omschakelfonds landelijk**
Rijkssteun is er voor het omschakelfonds naar duurzame landbouw, zie [Investeringsfonds Duurzame Landbouw - Nationaal Groenfonds](#). Om in aanmerking te komen is een bedrijfsplan vereist. Onderdeel hiervan is ook een werkkapitaalregeling, om financiering van tijdelijke liquiditeitstekorten mogelijk te maken.
- **Biologische landbouw**
Bij omschakelen naar biologische landbouw kan gebruik worden gemaakt van de borgstelling-plus voor een werkkapitaalkrediet ([Bl-plus-O](#)). De overheidsborgstelling is enkel op basis van de SKAL-certificering en de aflossing van de lening kan uitgesteld worden tot 6 jaar na opnemen.
- **Omschakelfonds provinciaal**
Momenteel wordt gewerkt aan inzet van Gelderse [Perspectieffondsmiddelen](#) voor financiering van investeringen door agrariërs. OostNL is beheerder van dit fonds. Er zijn al pilots lopend.
- **Groeiversneller**
Als u een innovatief bedrijfsplan heeft dat bijdraagt aan duurzame landbouw, komt dat mogelijk in aanmerking voor een bijdrage uit de Groeiversneller zie: [Food | Oost NL](#). Subsidie is er voor inhuur van externe adviesdeskundigheid.
- **Bedrijfsovername**
Vanaf 2023 komt er subsidie voor 'vestigingssteun', voor jonge landbouwers op het moment van overname of bedrijfsstart. De [bedrijfsopvolgingsregeling](#) (BOR) verkleint voorts de belastingheffing bij bedrijfsoverdracht.
- **Platform 'Groeien naar morgen'**
Agrarische ondernemers die willen verduurzamen kunnen via het platform '[Groeien naar morgen](#)' praktijkervaringen vinden van ondernemers die hen al zijn voorgegaan. Zie ook de [Regelhulp Kringlooplandbouw](#).

5. Nieuwe verdienmodellen

- **De provinciale subsidieregelingen**
Innovatie Agrifood, POP Innovatieve concepten en de subsidieregeling voor [Professionalisering korte voorzieningsketens](#) kunnen hiervoor gebruikt worden. De subsidieregeling Professionalisering korte voorzieningsketens gaat volgend jaar weer open.
- **Ketensamenwerking**
Het Rijk ondersteunt de samenwerking in en tussen [producentenorganisaties](#), voor bijv. kwaliteitsregelingen en voor opbouw en stimulering van duurzame ketens.
- **Mededinging**
Er is een [geschillencommissie](#) die geschillen tussen een individuele leverancier en afnemer behandelt. Verder komt er een [leidraad](#) die verduidelijkt hoe agrariërs meer kunnen samenwerken zonder last te krijgen van onder mededinging.

6. Specifiek: Mest

- De [subsidieregeling hoogwaardig mestverwerking](#) (SHM) geeft subsidie (minimaal € 125.000, maximaal € 2.000.000) voor bouw of verbouw van een hoogwaardige mestverwerkingsinstallatie Er wordt op mestverwerkingsinstallaties van intermediairs gericht (mestvervoerders, mestverwerkers).
- **Regeling circulaire mestverwerking**
Binnenkort openen wij een subsidieregeling voor circulaire mestverwerking. Subsidie is er voor het aanpassen van stalvloeren, eventuele inzet van mestrobots en plaatsing van een stikstofstripper en eventueel mestscheider. We zullen hierover in de nieuwsbrief informeren.
- **Subsidie Behoud Grasland**
Voor het opvangen van de extra kosten in verband met het verlies van de derogatie, en om te stimuleren grasland te behouden, is er de Subsidie Behoud grasland bij afbouw derogatie ([rvo.nl](#)). Deze gaat 1 juni a.s. open. Vergoeding € 20 - 160/ha.

7. Bedrijfsbeëindiging

- **Beëindiging veehouderij**
De openstelling van de [landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijen \(Lbv\)](#) is gepland voor april 2023 met een landelijk budget van € 1 mld. Bedrijven die gekenmerkt worden als piekbelaster krijgen een hogere vergoeding in de Lbv+. Het betreft een subsidieregeling. Veehouders die daarvan gebruik hebben gemaakt kunnen omschakelen naar een nieuwe economische activiteit op de bestaande locatie of een nieuwe locatie. Voorwaarde is dat de agrarische activiteit geheel wordt beëindigd en dat minstens 85% reductie blijvend wordt gerealiseerd.
- **Gerichte aankoop**
Er komen tranches van de [Maatregel Gerichte Uitkoop](#) via de provincie. De Regeling provinciale aankoop veehouderijen MGO 2^e tranche is momenteel opengesteld, landelijk budget € 150 miljoen. Aangekondigd is de Maatregel Gerichte Aankoop-2 (MGA-2) landelijk budget € 100 miljoen.
- **Verkleinen stakingswinst**
Om de fiscale gevolgen van bedrijfsbeëindiging te verzachten zijn er: de stakingsaftrek ter grootte van maximaal € 3.630 (2022), het - onder voorwaarden - uitstellen van belastingheffing over de stakingswinst indien de opbrengst wordt aangewend voor stakingslijfrente, en daarnaast kan onder voorwaarden een herinvesteringsreserve worden gevormd of gebruikt. Momenteel worden specifieke fiscale voorzieningen en afspraken onderzocht voor de piekbelasters.

8. Ruimtelijke ontwikkeling

- **Gebiedsprocessen**
De provincie kan per gebied besluiten om het initiëren of ondersteunen van een gebiedsproces te faciliteren.
- **Grondbeleid**
Er gaat periodiek een subsidieregeling voor kavelruil open. Openstelling naar verwachting in 2024. Om kavelruil te faciliteren is een grondpot beschikbaar.
- **Grondaankoop en -verkoop**
Een pilot is in voorbereiding om 100 ha grond te verkopen aan boeren die garanderen dat ze hun bedrijfsvoering met die grond natuurinclusief maken.
- **Bedrijfsverplaatsing**
Het Rijk werkt aan een regeling voor steun voor bedrijfsverplaatsing. Mede op verzoek van Nederland zijn de EU-staatssteunkaders aangepast op het punt van steun voor bedrijfsverplaatsing. Het kabinet komt zo spoedig mogelijk met een nationale verplaatsingsregeling, die van de verruiming gebruik maakt.

9. Natuurinclusief ondernemen

- **Bedrijfsplannen**
Via het Actieplan natuurinclusieve landbouw is er subsidie om bedrijfsplannen voor natuurinclusief beheer op te stellen.
- **Agrarisch natuur en landschapsbeheer (Anlb)**
Er zijn subsidies om natuurinclusief boeren te bekostigen. Neem daartoe contact op met de collectieven: Collectief Veluwe, Collectief Achterhoek, Collectief Rivierenland. Het gaat om Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (Anlb), blauwe diensten en bodembeheer, Functieverandering voor Gelders Natuurnetwerk, en voor het doen van Fysieke investeringen.
- **Bodemregelingen**
Subsidie voor duurzaam bodembeheer is mogelijk vanuit Agrarisch natuur en landschapsbeheer (Anlb), de fysieke investeringen, de maatregelen uit het nieuwe GLB vanaf 2023 (w.o. ecoregelingen) en de subsidies uit het programma Bodem.
- **Koolstofcertificaten**
Momenteel worden mogelijkheden onderzocht als boer om geld te krijgen voor het vastleggen van koolstof in de landbouw. De Stichting Nationale Koolstofmarkt (SNK) heeft dit al bijna gereed voor Hennep.
- **Droogtegevoelige gebieden**
In droogtegevoelige gebieden is er subsidie mogelijk voor investeringsmaatregelen via POP-DAW. Deze regeling wordt in 2023 opengesteld. Hou daarvoor de nieuwsbrief RVO in de gaten.
- **Agroforestry**
Wilt u subsidie voor het aanleggen/ontwikkelen van bos op uw landbouwgrond, dan is subsidie mogelijk via de regeling Aanleg agroforestry. Subsidiepercentage 75%, maximum € 20.000.

- **Landschap**
RVO Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL), de Gelderse regeling Landschap en biodiversiteit (voor gemeenten, bos- of landgoedeigenaren, of agrarische collectieven), en tenslotte de RVO LIFE: Europese natuur-, milieu- en klimaatprojecten.
- **Ecoregelingen**
De ecoregeling is een nieuw instrument en is 2023 ingegaan. Agrariërs kunnen eco-activiteiten kiezen en krijgen daarvoor een vergoeding. Een aantal van deze activiteiten is gericht op extensivering, zoals extra weidegang en onderhoud van houtwallen.
- **Terreinbeherende organisatie**
In de toekomst komt er de mogelijkheid dat agrariërs terreinbeherende organisaties kunnen oprichten voor natuur, landschap en duurzame langjarige pacht.

10. Klimaat- en Energietransitie

- **Lokale hernieuwbare energieprojecten**
Bij de RVO is de Energie-investeringsaftrek (EIA) voor ondernemers beschikbaar. Het budget van de subsidieregeling Energie-efficiëntie glastuinbouw (EG) is in 2022 opgehoogd naar € 60 miljoen. Voor de landbouw breed zijn ook bepaalde investeringen subsidiabel via de Regeling fysieke investeringen, die dit jaar weer open gaat (RVO).
- **Zie ook de SDE++ onder 3**

11. Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's)

- **Vastgoed algemeen**
Als een ondernemer iets innovatiefs met het vastgoed wil doen, past dit mogelijk onder de regeling Innovatie Agrifood. Voor samenwerkingsverbanden is er de subsidieregeling Innovatieve Concepten die in de loop van 2023 weer open gaat'.
- **Pelsdieren**
Bij de RVO is er voor de voormalige Pelsdierhouderij een regeling voor slopen (inmiddels gesloten) en ombouwen (dit jaar nog open) van de leegstaande stallen.

12. Nieuwe functies op stoppende agrarische bedrijven

- Wanneer het agrarisch bedrijf beëindigt, kan voor de omscholing van personeel soms geprofiteerd worden van Gelderse onderwijs en arbeidsmarktprojecten.

Provincie Gelderland

Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 CX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl